

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประยุกต์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะภาวะผู้นำของคณะกรรมการผู้นำในชุมชนที่ก่อให้เกิดการพัฒนาชุมชน เพื่อศึกษาวิเคราะห์โมเดลองค์ประกอบเชิงสำรวจในด้านภาวะผู้นำของคณะกรรมการผู้นำในชุมชนจากสมาชิกในชุมชนที่ก่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนได้อย่างยั่งยืน และเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างภาวะผู้นำให้แก่คณะกรรมการชุมชน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ เป็นประชากรจากชุมชนในเขตธนบุรี แขวงสำเหร่ มีจำนวนทั้งสิ้น 5 ชุมชน รวมประชากร 3,991 คน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 4 แสดงรายชื่อและจำนวนประชากรในเขตธนบุรี แขวงสำเหร่

รายชื่อชุมชน	จำนวนประชากร
ชุมชนวัดราชวรินทร์	954
ชุมชนวัดบางน้ำชน	201
ชุมชนหลังไปรษณีย์สำเหร่	330
ชุมชนสุทธาราม	1,354
ชุมชนแก้ววิทยา	1,152
รวม	3,991

ที่มา : <http://www.coc.nida.ac.th/node/7561>

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ ชุมชนหลังไปรษณีย์สำเหร่ จำนวน 330 คน และชุมชนแก้ววิทยา จำนวน 1,152 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจาก 2 ชุมชนนี้เป็น

ตัวอย่างของชุมชนที่มีความเข้มแข็งในด้านภาวะผู้นำของคณะกรรมการผู้นำในชุมชน มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้กับชุมชน และมีผลงานปรากฏต่อสังคม รวมประชากรทั้งสิ้น 1,482 คน สำหรับการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างนั้น กำหนดโดยใช้ตารางเทียบเกณฑ์ของ Krejcie & Morgan ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเรื่อง การวิเคราะห์โมเดลเครือข่ายกลุ่มผู้นำที่สัมพันธ์กับการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาชุมชนตัวอย่างเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จะวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ มีจำนวนทั้งหมด 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในด้านภาวะผู้นำของคณะกรรมการผู้นำในชุมชน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert's scale) ที่มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มีจำนวนทั้งหมด 39 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำของคณะกรรมการผู้นำในการพัฒนาชุมชน จะมีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ในการกำหนดระดับความคิดเห็นด้านภาวะผู้นำของคณะกรรมการผู้นำในชุมชน สำหรับการวิจัยครั้งนี้ จะใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษาขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ เพื่อสร้างแบบสอบถามในการเก็บข้อมูล สามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของคณะกรรมการผู้นำในชุมชน เพื่อนำทฤษฎีและแนวคิดมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการจะศึกษา ซึ่งแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในด้านภาวะผู้นำของคณะกรรมการผู้นำในชุมชนเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert's scale) ที่มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มีจำนวนทั้งหมด 39 ข้อ โดยมีระดับการให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มาก	ให้ 4 คะแนน
ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
น้อย	ให้ 2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

3. นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ว่าข้อคำถามแต่ละข้อสร้างได้สอดคล้องกับเนื้อหาหรือไม่ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ค่า +1 หมายถึง ข้อคำถามสามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

ค่า 0 หมายถึง ข้อคำถามไม่แน่ใจว่าจะวัดได้

ค่า -1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

จากนั้นนำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC พบว่า มีดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง .67 – 1.00 (ภาคผนวก) แสดงว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับข้อความที่จะวัด

4. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วมาทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น สำหรับการวิจัยไปทำการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

1. การหาค่าความเที่ยงตรง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

$$\text{โดยใช่สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence)

$\sum R$ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยที่

ค่า +1 หมายถึง ข้อคำถามสามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

ค่า 0 หมายถึง ข้อคำถามไม่แน่ใจว่าจะวัดได้

ค่า -1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ทั้งนี้ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC เท่ากับหรือมากกว่า 0.5 มาใช้เป็นข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านซึ่งได้ตรวจสอบแบบสอบถามแล้วเห็นว่าแบบสอบถามทุกข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

มีความเที่ยงตรงของเนื้อหา ครอบคลุมในแต่ละด้าน และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ส่วนข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 ผู้วิจัยได้ทำการตัดทิ้งตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2. การหาความเชื่อมั่น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (try-out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่จะศึกษา จำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในชุมชนหลังไปรษณีย์สำหรับและชุมชนก่อวิทยา จำนวน 302 คน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. จัดเตรียมแบบสอบถามความคิดเห็นเรื่อง การวิเคราะห์โมเดลเครือข่ายกลุ่มผู้นำที่สัมพันธ์กับการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาชุมชนตัวอย่างเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยประสานกับผู้นำและคณะกรรมการผู้นำในชุมชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งนัดวันและเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่อยู่ในชุมชนหลังไปรษณีย์สำหรับ และชุมชนก่อวิทยา โดยใช้การเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 302 ฉบับ

3. เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามมากรอกลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางด้านสถิติ และทำการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ และรายงานผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ และนำมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการคำนวณค่าสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จะวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$\begin{aligned}\Sigma fx &= \text{ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน} \\ n &= \text{จำนวนผู้ให้ข้อมูล}\end{aligned}$$

1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{\Sigma(x - \bar{x})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	ค่าคะแนน
	n	แทน	จำนวนผู้ให้ข้อมูล
	Σ	แทน	ผลรวม

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory) มีขั้นตอนดังนี้

2.1 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และใช้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302 คน โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยวิธีการสกัดองค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis) และหมุนแกนแบบตั้งฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธี Varimax Rotation เพื่อได้กลุ่มตัวแปรแยกออกตามองค์ประกอบหลัก ซึ่งมีเกณฑ์การเลือกตัวแปรที่เข้าอยู่ในองค์ประกอบตัวใดตัวหนึ่งดังนี้

- 1) พิจารณาจากค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) ที่มากกว่า 1
- 2) ค่าองค์ประกอบ (Factor loading) ของตัวแปรแต่ละตัวขององค์ประกอบนั้นมีค่าตั้งแต่ .5 ขึ้นไป
- 3) องค์ประกอบแต่ละตัวสามารถบรรยายตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไปตามวิธีของไคเซอร์ (Kaiser)

2.2 กำหนดชื่อองค์ประกอบร่วมจากตัวแปรสังเกตได้หลายๆ ตัว ที่ร่วมกันชี้วัดภาวะผู้นำในแต่ละองค์ประกอบ

2.3 นำผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ มาประกอบการสร้างกรอบแนวคิดในการสร้างโมเดลองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำของคณะกรรมการผู้นำในชุมชน